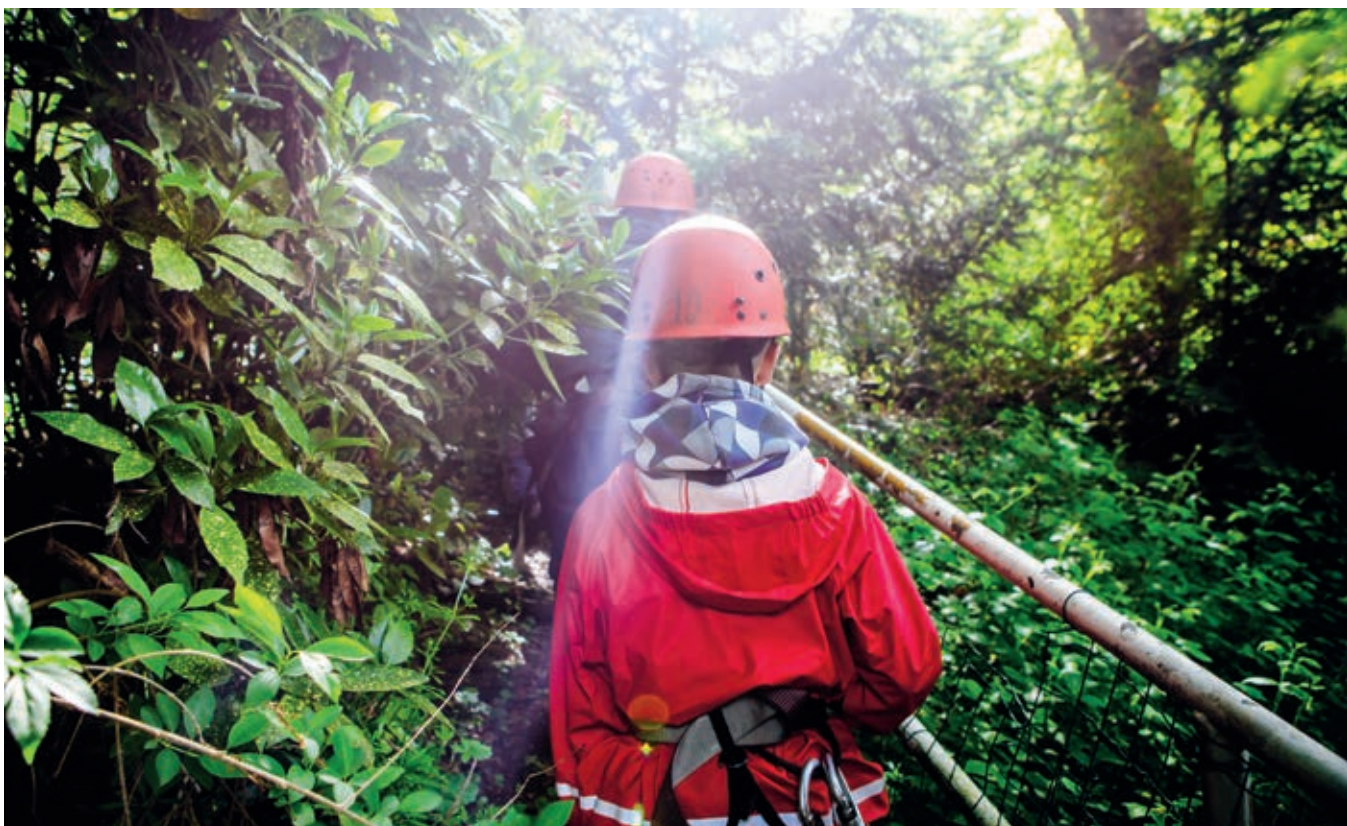

Kids on track maakt kinderen weer 'schoolklaar'

“Het grootste avontuur van hun leven”

Even op adem komen, ver weg van school. In het secundair gaan jongeren dan op time-out. Maar wat met kinderen uit de lagere school die er nog moeilijk functioneren? In Limburg neemt *Kids on track* hen mee op survivaalkamp. Klasse klautert een dag mee op het touwenparcours.

door Tinne Deboes, foto's: Jens Mollenvanger

Het is kil in Comblain-au-Pont, ondanks een waterzonnetje. Een steile helling is het volgende obstakel voor de twaalf deelnemers van *Kids on Track*. Op de vierde dag van hun survivalkamp in de Ardennen verleggen de kinderen alweer hun grenzen.

“*Kids on track* bestaat intussen veertien jaar”, vertelt organisator Piet Vandebriel. “Aanvankelijk richtten we ons op kinderen uit het buitengewoon onderwijs, maar intussen trekken we op kamp met lagereschoolkinderen uit alle onderwijstypes.”

Scholen roepen zelf de hulp in van *Kids on track*. Essentieel, zegt kinder- en jeugdpsychiater Vandebriel: “De deelnemers kampen met uiteenlopende problemen: moeite met gezag en regels, nood aan structuur, moeilijk omgaan met emoties, een negatief zelfbeeld ... Meestal bemoeilijken deze factoren ook hun functioneren op school. Daarom is het belangrijk dat we steeds op dezelfde lijn zitten met de school. Bovendien kunnen we twijfelende ouders makkelijker over de brug halen. Een survivalkamp is minder confronterend dan sessies bij een therapeut.”

BLIJ? BANG! BOOS!

Het bonte groepje valt op tussen de hordes pubers op schoolreis in de Ardennen. Tommy is dertien, het zesjarige blondje Stien komt amper aan zijn middel. Toch wagen zij zich vandaag allebei aan hetzelfde survivalparcours. Piet: “Onze avontuurlijke aanpak laat kinderen grote ervaringen opdoen. Op een survivalparcours breng je hen dicht bij hun gevoelens. Ze ervaren angst, voelen stress, worden boos. Soms moeten ze elkaar helpen, af en toe raakt hun geduld op. Die botsingen met grenzen, gevoelens en sociale situaties zijn cruciaal. Ze geven ons de kans om de kinderen achteraf een spiegel voor te houden.”

Voor de beklimming neemt elke begeleider ‘zijn’ twee of drie kinderen apart voor een babbel. “Geen enkele activiteit is vrijblijvend”, legt juf Véronique uit. “Vooraf bespreken de kinderen hun werkpuntjes met hun begeleider. Wat liep er vorige keer mis? Hoe kan ik zorgen dat het nu wel lukt? En wat leer ik hier voor thuis?” Josse (11): “Op school kan ik me moeilijk concentreren. Gisteren had ik hetzelfde probleem bij het geblinddoekte touwenparcours. Ik luisterde niet goed naar de uitleg en dacht dat de veiligheidspin zou lossen. Maar ik mocht niet stoppen van de juf. Boos dat ik werd! Tijdens ons gesprek ’s avonds besepte ik dat ook dit te maken had met mijn drie werkpuntjes: ‘Ik zeg hoe ik me voel’, ‘Ik concentreer me’ en ‘Ik hou mezelf onder controle’. Tijdens het volgende touwenparcours ga ik dus mijn best doen om te luisteren. Als ik nerveus ben, of bang, moet ik het meteen zeggen. Dan kunnen de anderen me ook helpen. En als ik me focus op elke stap die ik zet, hou ik mezelf ook beter onder controle.”

Is dit echt een elfjarige die zijn valkuilen zo treffend blootlegt? Piet nuanceert: “Dat gebeurt niet van vandaag op morgen. Het kamp is de zesde stap in het traject dat we samen afleggen met de kinderen, maar ook met de ouders én de school. Bij de eerste ontmoeting leren alle kampdeelnemers elkaar kennen. Achteraf koppelen we elke begeleider met de kinderen met wie hij een ‘klik’ heeft. Ze klimmen samen op een brandtoren en leggen een survivalparcours af, leren werken met de klimgordels, memoriseren de werkpuntjes. Zo raken ze vertrouwd met onze werkwijze. Voor en na elke ontmoeting wisselen we informatie uit met alle partijen.”

“IK KAN HET NIE!”

De eerste kinderen beginnen aan het parcours. Soms wat aarzelend, maar de aanmoediging van de anderen stuwen

hen vooruit. Tot het treintje plots hapert. Anaïs blokkeert helemaal: “Nee, nee, ik kan het nie!” Meester David praat tevergeefs op haar in. Na tien minuten verandert hij zijn aanpak: hij neemt Anaïs bij de hand en zet haar bijna letterlijk over de metershoge tak. “Anaïs heeft een complexe achtergrond. Met dit soort extreem gedrag krijgt ze thuis meestal haar zin. Hier proberen we dat te doorprikken.” Niet simpel om je geduld dan te bewaren.

Een goede begeleider moet troosten en geruststellen, praten en respecteren. En stevig in zijn schoenen staan. Dat blijkt als Anaïs alweer bevriest, gillend in het midden van een touwbrug. “Werkdagen van acht uur bestaan hier niet. We verwachten dat de begeleiders meegaan op het touwenparcours, maar ook dat ze samen met de kinderen afwassen. Want een discussie tijdens het opruimen kan – door de link te leggen met thuis – een groot effect hebben. Dat is het verschil met de klassieke therapie waarin je soms pas een hele tijd later met die situaties aan de slag gaat.”

Drie uur na de start is het clubje eindelijk over het korte touwenparcours. Achter de bekertjes dampende soep stralen

opgeluchte en blij gezichten. De grote verschillen in leeftijd en achtergrond vallen nauwelijks op. “Natuurlijk schiet niet iedereen even goed op met elkaar”, vertelt Nicholas. Hij is elf jaar en probeert tijdens het kamp zijn gevoelens beter onder woorden te brengen. “Maar we hebben wel respect voor elkaar. We kennen onze eigen werkpuntjes én die van de anderen. Zo helpen we elkaar tijdens de oefeningen en begrijpen we ook beter waarom iemand raar of druk doet.” Beseffen dat je niet de enige bent met een probleem, het lucht duidelijk op.

LAATSTE AVONDMAAL

De kinderen zorgen zelf voor het driegangmenu op de laatste avond. “Alle verantwoordelijkheid ligt bij hen: ze delen de groepen in en bepalen het menu. Ze doen samen inkopen, gaan aan de slag in de keuken en dienen hun gerecht op. Minder confronterend dan een sprong van tien meter? Deze activiteit is voor een aantal kinderen een veel grotere uitdaging”, vertelt Véronique. Voor de elfjarige Gyan, bijvoorbeeld: “Ik ben een ADHD-kindje. Thuis neem ik pilletjes, maar hier probeer ik het zonder. Ik voel dat ik nu veel wilder ben. Daarnet liep het bijna mis met Victor. Hij wil alles tot in de details plannen, terwijl ik snel wil beginnen. Gelukkig dacht ik op tijd aan mijn werkpuntjes: ‘Ik moet mezelf in de hand houden’ en ‘Ik zie de groep en wat die nodig heeft’. Vroeger had ik zeker ruzie met hem.”

Tijdens het 'laatste avondmaal' vallen er opvallend meer opmerkingen dan tijdens de rest van de dag. Helemaal normaal, beaamt Piet. “De kinderen voelen dat het bijna voorbij is. Ze weten dat zij veranderd zijn, maar vragen zich af of de mensen thuis mee veranderd zijn. Het lijkt bijna veiliger om nu al te ‘hervallen’ in oude patronen. De avondbabbels met hun begeleiders zullen vooral daarover gaan. We proberen hen duidelijk te maken dat die twijfel klopt, maar

dat zij de kracht hebben om anderen mee te laten veranderen.” Volstaan vijf dagen om een verschil te maken? Piet: “We zijn geen garage waar je kinderen naartoe brengt om ze te ‘herstellen’. Maar we komen snel tot de kern. Het effect van ons werk staat of valt dan met de betrokkenheid van de ouders en leraren. Zij moeten consequent verder werken aan de werkpuntjes. Daarom mailen we hen dit weekend al een individueel kampverslag van het kind. Volgende week volgt er ook een terugkoppelgesprek met de ouders. Bovendien zien we de kinderen over tien dagen tijdens de terugkomdag. Het motiveert hen om vol te houden en ons dan positieve verhalen te kunnen vertellen.”

PESTERIJEN

Na de maaltijd belanden de kinderen knus in de zetel. Sommigen houden gesprekje met hun begeleider, anderen leren elkaar hun beste goocheltrucs (dé kamphit). Lisa vertelt stilletjes over de pesterijen in haar vorige school, de vele conflicten thuis en haar angst voor het onvoorspelbare secundair. “Praten maakt echt een verschil, dat heb ik hier geleerd. De begeleiders helpen ons door de moeilijke momenten. Ze vertellen ook niets verder als je dat niet wil. Dat is belangrijk voor mij. Thuis zal ik vaak terugdenken aan de toffe belevenissen. Maar ook de lastige dingen mag ik niet vergeten: hoe bang ik was op de tienneterpaal en er toch ben opgeklommen, de hulp en het geduld die ik toen van de anderen heb gekregen. Zo wordt het thuis en op school hopelijk veel leuker.”

MEER INFORMATIE?

Kids on track richt zich op lagerschoolkinderen die binnen de schoolcontext moeilijkheden ervaren. De aanmelding gebeurt via de school of het CLB. Alle informatie lees je op www.kidsontrack.be.

Kinderen leren van studenten

De begeleiders van *Kids on track* zijn studenten verpleegkunde van de Hogeschool PXL. “Deels uit financiële noodzaak, maar inmiddels vooral uit overtuiging”, zegt organisator Piet Vandebriel. “In dit project leren de kinderen van de studenten én omgekeerd.”

Zijn de problematieken van de kinderen niet te zwaar om aan studenten over te laten? Piet: “Ik doceer aan de opleiding psychiatrische verpleegkunde. Zo schat ik vooraf in wie voor dit werk geschikt is. Bovendien is het een keuzestage voor de studenten. Zij zijn bijgevolg bijzonder gemotiveerd.”

De stage loopt over een heel jaar. Daarin begeleiden de studenten drie groepen kinderen. Piet: “Na elke activiteit briefen we de studenten. We linken concrete voorvallen aan de theoretische achtergrond. Zo worden de activiteiten echte leermomenten. Tijdens het eerste kamp ben ik nog heel aanwezig. Ik volg de babbels met de kinderen en de ‘moeilijkere’ situaties komen naar mij. Bij het laatste kamp hebben de studenten een pak ervaring en laat ik ze veel losser.”